

FOAIA POPORULUI

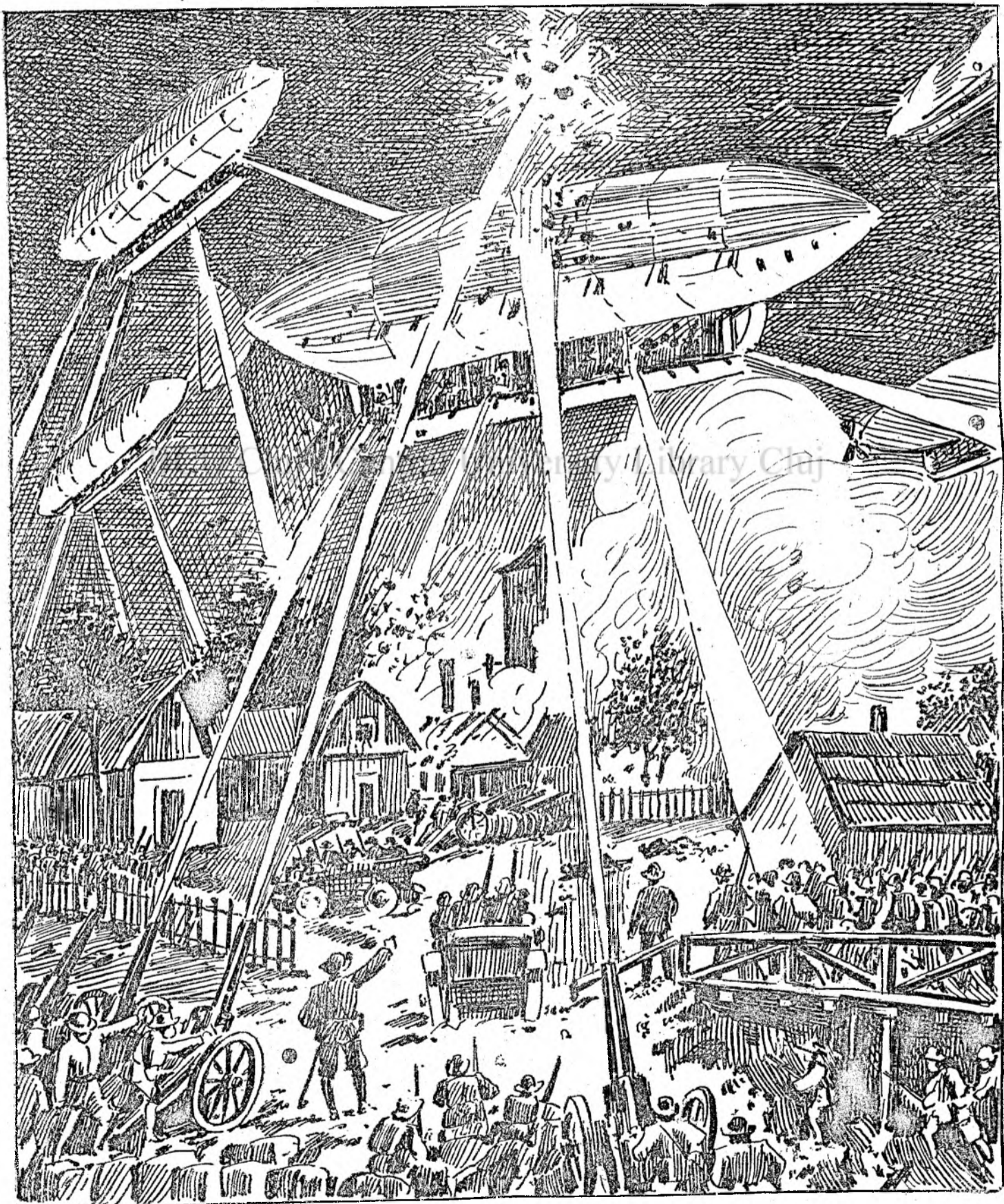
Prețul abonamentului:
 Pe un an . . . . . 4 cor. 40 bani.
 Pe o jumătate de an . . . . . 2 cor. 20 bani.
 Pentru America și alte țări străine 11 cor. anual.
 Abonamentele se fac la „Tipografia” N. Heitzer, Sibiu

Foaie politică.

Apare în fiecare Duminică.

INSERATE:
 se primesc la biroul administrației, (str.
 Măcelarilor nr. 12).
 Un șir garmond prima-dată 14 bani, a doua-oră 12 bani
 a treia-oră 10 bani.

Războiul timpurilor viitoare.

Din vechimi a pismuit omul sborul păsării și a cercat să zboare și el în împărăția mesfârșită a văzduhurilor.

Purtat de dorul acesta, a descoperit baloanele, pe cari apoi acum în timpul din urmă le-a înzestrat și cu cârmă. Astfel și-a zidit Zeppelin balonul său cârmuibil. În Franța, Italia, Anglia asemenea să fac încercări de felul acesta.

Cu deosebire lumea militară să interesează de baloanele cârmuibile, pentru că ele schimbă întreaga înfățișare a războaielor.

Să ne închipuim numai, că ia baloane sunt tunuri, cari scupă foc și plumb la pământ, iar de jos să împușcă în sus cu tunuri de un soi nou, cu cari earăși să fac încercări și ne putem gândi, ce grozav poate să fie războiul vremilor viitoare.

Chipul nostru înfățișează un astfel de război al timpurilor viitoare, război, care va face tot foc și pârjol.

Nu-i vorbă, acest viitor nu-i tocmai așa de apropiat, dară după mersul încercărilor ce să fac atât cu baloanele dirigeabile (cârmuibile) cât și cu tunuri, cu cari să se pușcă spre înălțimi, apoi putem spune, că un astfel de război va fi spaima neamurilor pământului!

Un strigăt de durere.

În nr. 17 dela 9 Maiu n. c. al foaiei noastre am făcut cunoscut proiectul noii convenții comerciale, ce este a să încheia între Austro-Ungaria și România. Am arătat atunci, că noi, poporul românesc nu vom avea mare folos din aceasta convenție, iar cu privire la oierii noștri am accentuat, că măsurile, ce guvernul ungar le va lua în legătură cu convenția, vor fi jignitoare și păgubitoare economiei noastre de oi.

În timpul din urmă treaba aceasta s'a discutat în diferite foi, de oameni pricepători în cauză și toți au constatat, că economia de oi a oierilor noștri de pe la poalele Carpaților sudici, este amenințată cu peire. De aceea datorința noastră este a atrage de cu vreme luarea aminte a tuturor factorilor asupra acestei primejdii, a tuturor aceluia, cari ne sunt binevoitori, rugându-i să lupte împotriva măsurilor păgubitoare, ce să plănuiesc.

Convenția va veni în dezbateri în dieta noastră la toamnă. În legătură cu ea guvernul ungar, cum am scris la timpul său, va prezenta un proiect pentru regularea pășunatului la granița ungaro-română. Aceasta »regulare«, așa cum o plănuiește guvernul e primăjdioasă, și durere, că cercurile politice din România în acest punct arată o nepăsare păcătoasă întru apărarea intereselor oierilor noștri, dela cari și România are foloase însemnate. Suntem asigurați că la timpul său deputații noștri, vor deschide lupta în dietă în afacerea aceasta și credem, că vor isbui să schimbe măsurile păgubitoare, cari au început să se aplice, deja în timpul mai nou de »părintescul« guvern ungar.

Iu cele ce urmează dăm loc unui articol privitor la aceasta afacere, scris de un bun cunoscător al oierilor noștri și publicat în foaia »Neamul românesc« a dlui Iorga. Articolul aruncă o vie lumină asupra acestei afaceri îngrijitoare.

Iată-l:

„Un strigăt de durere din Ardeal“.

Convenția comercială ce să va încheia definitiv între Austro-Ungaria și România la toamnă, când să vor deschide Camerele, va da lovitură de moarte economiei de oi, atât de înfloritoare odinioară, a mărginenilor noștri.

Prin noua convenție li să oprește economilor noștri trecerea oilor la pășunat în România; bieții oameni cari trecuseră în toamna 1907 oile, cu pașaport pentru vite în regulă, ca să le ierneze în țară, nu și le mai pot aduce acasă. Sânt aproape doi ani de când cer voie Guvernului Austro-Ungariei de a-și putea aduce avutul lor acasă, dar în zădar! Căci zădarnice au fost toate petițiile, zădarnice toate intervențiile deputaților noștri și zădarnice au fost toate deputațiunile, ce în atâtea rânduri s'au prezentat în chestia aceasta la ministrul de Agricultură, Darányi, care a declarat unei deputații, în Mai 1908, »că mai curând i să va dărîma pe cap plafonul palatului său ministerial, decât să mai conceadă întoarcerea oilor din România în Ungaria«.

Atita cinism și atâtea răutate rar s'au mai pomenit. Bieții oameni veniseră cu oile la graniță, să și le treacă acasă, au dat depeși, au trimis deputații, ca să deslușească pe ministru că pe nedrept sânt oprîți, de oare ce aveau pașaportul în mână, dar el a rămas surd

la toate dreptele lor cereri; oierii, cari din iarnă își arendează munți pentru timpul verii, au fost nevoiți să se înna-poieze, din graniță, cu oile în România, unde pe prețuri mici își vinduseră produsele oilor: miei, lână, lapte, brînză.

Atitudinea aceasta, nemai pomenit de vitregă, a Guvernului unguresc a fost numai începutul răului, căci iată că acum e pe cale de a să încheia definitiv convenția nefastă pentru economii noștri, cari, dacă mai sperau ceva, era că România nu va ceda un drept vechiu al său.

Astfel să va nimici cu totul și această ramură a economiei noastre. Frumoasele comune de supt poalele Carpaților, începând dela Bicz la vale către pasul Oituzului, Săcele, vama Șanțului și a Timișului, comunele brănene și toate celelalte din comitatul Făgărașului, cele de pe lângă pasul Turnului Roșu, Rășinari, Săliște, Poiana-Sibiului, și toate comunele ce au trecerea pe la pasul Duși, Piatra-Albă, Timpla, Lotru-Vidra până la Vulcan și cele din jurul Jiilor, etc., toate aceste numeroase comune, situate la frontiera României, să vor nimici, și cu ele vor îngenuchia cei mai isteți și independenți dintre țeranii noștri. Acești oieri harnici, sănătoși și chipeși, cunoscuți în România sub numele de mocani, moroieni și țuțuieni, scoborau toamna din munți umpleau cu turmele lor de oi întinsele și mănoasele câmpii ale României. Aici trăiau foarte ieftin, iar primăvara, la Sfântul Constantin, să întorceau prin acele popasuri și vămuri în munții Carpaților, cari sânt atât de prielnici creșterii oilor, prin pășunea abundentă de pe aceste plaiuri.

Astfel învia din nou în munții noștri viața atât de frumoasă și în adevăr poetică a oierilor noștri. După iarna grea și lungă, în toate crângurile mișunau oile cu mielușei lor zburdălnici și toate văile răsunau de zberetele lor. Economii își dau întâlnire în vârful muntelui cu familiile lor, tundeau oile și apoi vindeau cu preț bun lână și târziu brânza și cașcavalul, vestitul cașcaval de Pentelen, și trăiau astfel în bielsug.

Acum la toate acestea să pune capăt prin convenția cea nouă.

Deci, pe lângă o ramură economică rentabilă, o viață patriarhală să nimicește, o viață de secol să încheie.

Este, doar, istoricește cunoscut, că poporul nostru rămas pe aceste plaiuri a fost în parte un popor de păstori. Oierii noștri de azi, așa-numiții Mărgineni, cea mai trează parte din poporul nostru de pretutindeni, sânt adevărații urmași ai strămoșilor noștri, sânt cea mai curată rămășiță a lor. Rămânând lângă munții Carpaților, ei singuri, și-au păstrat ocupațiile înaintașilor noștri. Ei, oierii de azi, singuri cultivă încă economia de vite din cele mai vechi timpuri. Nici ei nu-și mai aduc aminte de când, căci așa s'au pomenit. O știu aceasta ca fiu al unei harnice comune de oieri de supt poalele Carpaților. Astăzi acești străduitori economi de oi își văd, speriați, sfârșitul și peirea frumoasei și mănoasei lor economii.

Și nimeni nu și-a ridicat glasul întru apărarea lor, și nu credeam că România așa de ușor va renunța la un drept istoric câștigat de secol. Căci, din timpurile cele mai vechi, dar formal, prin pacea dela Passarowitz, încheiată la 21 Iulie 1718 între Poartă și Austria, și-a câștigat România dreptul de a primi pe câmpiile sale vitele la pășunat ale locuitorilor din provinciile ungare, care scapă acum după 165 de ani de dominația turcească.

Aceste drepturi le a știut apăra România veche, care avea în fruntea sa bărbați pricepuți și prevăzători. Căci, oricâte convenții comerciale s'au încheiat cu Austro-Ungaria în decursul timpurilor, s'a susținut usul vechiu pe când chiar acum, când ar trebui să fie cei de dincolo mai diplomați, vedem cu câtă ușurință renunță la aceste drepturi străvechi.

Guvernul nostru de mult ar fi închis granița oierilor noștri, dacă n'ar fi aflat opoziția pricepută a Guvernelor de pe timpuri din România.

(Va urma.)

Dr. Dumitru Ștefan.

Sibiu, 9 Iulie n.

Criza. În încercăturile săptămânilor din urmă a intrat o mică liniște, o amânare a încercărilor pe toamnă. Lukács, după cum știm, a fost respins de partidul independist, al cărui șef Kossuth a înaintat un memoriu Majestății Sale, care memoriu însă a fost respins.

Acum într'atâtea a intrat liniște, întrucât Majestatea Sa a concretizat conducerea țării guvernului de până acum pe un timp de trei luni, însă astfel, că ministrii sânt răspunzători dietei pentru conducere, nu ca până acum, în răstimpul crizei, când erau numai regelui răspunzători.

La toamnă apoi să va decide definitiv.

Casa țarei a ținut o ședință în afacerea deputatului Novosel, a cărui imunitate a fost violată. Membrii dietei anume, cât timp sânt deputați, nu pot fi trași în judecată, nici pedepsiți fie pentru ori și ce faptă, până nu hotărăște casa țării, îngăduind ea pedepsirea sau judecarea deputatului. Scutul aceste — imunitatea — deputatului Novosel a fost violat, fiind judecat și pedepsit, fără ca să fi permis aceasta casa țării, fără să fi fost cerută îngăduința dietei. În afacerea aceasta a fost adunată dieta și a hotărât între altele, că se amâne toate ședințele, până nu va fi deplin descurcată criza, deci până la toamnă.

Vizita moștenitorului nostru. Sâmbătă, 9, v. c., sosește moștenitorul nostru la Sinaia, unde va fi întâmpinat de familia regală română. Dela gara Sinaia, familia regală și cu înaltul oaspe să vor duce la biserică mănăstirii, unde archimandritul Dionisie va oficia un Te-Deum. Duminecă să vor duce la biserică mănăstirii spre a asculta slujba religioasă, după care vor asista la oficierea cununiei a trei părechi de țărani. Dela biserică, familia regală și A. S. I. archiducele, urmași de persoanele oficiale, de miri și de nuntași, să vor duce pe platoul Vânătorilor, unde să va încinge o horă și va avea loc o serbare. Să fac pregătiri mari.

Din străinătate.

Bülow, cancelarul Germaniei și-a dat abdicerea, care, după cum scriu ziarul și a fost primită. Nu să știe, cine va fi în locul lui.

Cuibul de vespi veninoși, adică Grecia perfidă, s'a mai liniștit pe față, însă în ascunză

Încearcă să răscoală pe grecii de sub stăpânirea turcească, pentru ca să pună mâna pe Creta.

În Persia nu s'a mai conținut răscoala. Șahul Persiei a reînviat constituția, dar oamenii nu s'au încred. E vorba, că Rusia și Anglia vor intra cu armată în săraca Persie.

Memoriul medicilor români.

Asociația medicilor români a trimis un memoriu tuturor medicilor străini, în care să însușească cauzele, de ce nu pot lua parte la congresul medicilor din Pesta. Îi dăm și noi aici pe scurt.

Memoriul începe cu un tablou, un chip, despre felul, cum sunt tratați românii aici în patrie. Să spună aici medicilor străini, că:

Dacă vor intra în țară și vor vedea frumusețile ei și a orașelor, să se gândească, că pe lângă cele 6 milioane de unguri au lucrat și 3 milioane de români întru înfrumusețarea și îmbogățirea Ungariei și totuși guvernele au tratat totdeauna în modul cel mai rău cu românii.

Guvernele Ungariei împiedecă libertatea gândirii. Astfel au fost pedepsiți, în numai puțin de 10 ani (1886—1896) fruntașii românilor cu 50 ani închisoare și 200 mii de coroane pedepse în bani, iar în acești doi ani din urmă cu 182 de ani temniță și 300 mii de coroane amenzi.

Nu numai ziaristii sunt prigoniți dar chiar și oamenii de știință.*)

Să opresc din partea guvernelor ungurești foile și revistele și cărțile din regatul român.

Intrunirile politice a le românilor să opresc și nu să permită nici o organizare politică a românilor.

În alte țări, unde locuiesc mai multe naționalități împreună, toate își au în număr potrivit oamenii lor în casa țării. Românii din Ungaria au între 400 de deputați numai 15.

Guvernele Ungariei să amestecă în mod nelegiuit și în treburile bisericești române-ortodoxe și româno-catolice, ba un ministru a mers așa de departe încât a silit pe școlarii gimnaziilor să învețe catehismul ortodox pe ungurește.

Multe de aceste neajunsuri și prigoniți sunt deslănțuite asupra românilor, cari toate sunt dovedite și să pot vădi.

Cu toate că întregă lumea românească a știut și știe toată suferința românilor, totuși medicii români precum să vede din toată mișcarea lor, din anunțarea lor pentru rapoarte și comunicări, n'au pregetat să promită, că vor lua parte la congresul din Pesta, anume, ca să nu tulbure buna înțelegere între medici, să nu tulbure propășirea pașnică a științei. În timpul pregătirilor fusă vine faptul osândirii d-nei Anuța Vlad. A fost sgrațiat, ce i drept, dar numai puțin stă, că a fost osândită. Faptul acesta apoi a răsculat pe toți oamenii din România. L'acest fapt să mai adaugă încă ordinațiunea ministrului Apponyi cu privire la participarea studenților români din Transilvania la congresul studențesc din Iași precum și volnicia recto-

*) Aici să face aluziune la Russu Șirianu, care pentru cartea sa »Iobăgia« a fost pus sub acuză.

rului universității din Cluj, oprind aceasta și participarea la cursurile de vară a le lui Iorga din Vălenii de Munte. Eată faptele, cari opresc pe medicii români, de a lua parte la congresul din Pesta.

Să va răspunde poate la toate aceste, că știința nu este legată de națiune. Va fi, dar oamenii de știință au o națiune. Și apoi, nu tocmai știința cere, ca toți oamenii, toate naționalitățile și credințele să se împărtășească de aceleași drepturi?

Toate faptele istoriei arată, că libertatea a fost, este și va fi izvorul științei, libertatea gândirii și libertatea drepturilor. Astfel știința nu este internațională, ci e națională, legată de națiune prin bărbați, ce o cultivă.

Medicii români, ca fii unei țări, unde să respecteze libertatea, ca bărbați de știință, ce să simt egali cu confrății lor medici din Ungaria, cu părere de rău, nu pot să participe la congresul, ce află loc în capitala unei țări, a cărei guvern nesocotește drepturile a lor trei milioane și mai bine de români.

O sărbătoare a despărțământului Asociațiunii la Turnișor.

(Intârziat din lipsă de spațiu).

Duminecă în 13 Iunie st. n. au avut românii din Turnișor o zi de rară sărbătoare prin venirea în mijlocul lor a conducătorilor și celor mai valoroși membri ai despărțământului Asociațiunii din Sibiu.

Cu venirea în fruntea parohiei a actualului paroh R. Platoș s'a pornit rând pe rând o muncă serioasă de regenerare pe toate terenele. Sa început cu biserica, care a luat-o față mai senină, ear înființându-se reuniune de femei e chemată ai da un aspect, o față mai strălucită, vrednică de mărirea lui Dumnezeu.

Din foisorul nu de mult ridicat, corul bisericesc dă răspunsurile liturgice executând frumos liturgia maestrului G. Dima. Șezătorile religioase aranjate în Duminecile din Paresimii trecuți în scopul înființării bibliotecii parohiale, la a căror reușită s'au dat binevoitorul sprijin și distinși bărbați, profesori ai »Seminarului Andreian« dovedesc o lucrare nobilă și desinteresată în aceasta micuță parohie.

Venirea celor puși la cârmă bisericești și a vieții noastre culturale a dat nobilă avânt pornirilor bune — iar Dumineca a 2-a după Rusalii (13 Iunie st. n.) va rămânea ca o dulce amintire vecinic în inimile celor au avut rară fericire de-a fi părtași la cele petrecute.

La oarele 9 a. m. să anunță sosirea rarilor oaspeți din Sibiu și tot poporul strâns la utrenie în frunte cu preotul înbrăcat în odăjdii le iesă spre întâmpinare la intrarea în curtea bisericești. La ivirea Prea cuvioșiei Sale dlui Dr. Miron E. Cristea, ca director al despărțământului Asociațiunii însoțit de diaconul D. Câmpian și profesorii seminariali Dr. I. Lupaș și A. Bratu, corul bis. întonează cântarea »Bine e cuvântat cel ce vine în numele Dluui«, ear parochul în cuvinte alese bine ven-tează pe noi sosiți. Răspunde cu cu-

noscuta-i măiestrie Preacuv. Sa dl protosincol Dr. M. Cristea fiind aclamat.

În sunetul clopotelor să face intrarea în biserică și să începe celebrarea sfântei liturgii prin Preacuv. Sa asistat de diaconul D. Câmpian iar corul bis. sub conducerea par. R. Platoș dă răspunsurile obicinuite.

După priceasna cântată cu glas lin și dulce de profesorul A. Bratu apare în ușa împărătească Preacuv. Sa și după o cuvântare frumoasă adresată poporului, în care arată trecutul istoric al acestei mici parohii și laudă pornirile bune de înaintare culturală punând în inima fieștecăruia datorința sfânta de-a ținea la datinele și obiceiurile frumoase strămoșești, de-a sprijini biserica și instituțiunile ei, care a fost de veacuri ocrotitoare a mult încercatului neam românesc, dă cuvântul dlui profesor Dr. I. Lupaș, care cu măiestria-i obișnuită zugrăvește icoana tristă a poporului nostru de veacuri umilit, trecând la mărirea figură a nemuritorului arhieru Șaguna dela a cărei naștere acum s'a împlinit o sută de ani, care fericit moment întreaga biserică ortodoxă rom. din aceasta țară să pregătește al serba cu vrednicia cuvenită unui adevărat apostol și mântuitor al neamului și bisericești sale.

Spune cum numele lui Șaguna e adânc săpat în sufletul poporului și memoria lui e eternizată în diferite legende, cari dovedesc o bogată fantazie a poporului românesc.

La finea cuvântării prelegătorul e vin aclamat. După încheierea serviciului și binecuvântarea poporului să respiră toți pela casele lor ducând cu sine mare mulțămire sufletească. La oarele 3 după amiază e anunțată prelegerea dlui profesor Bratu și împărțirea de cărți la parochieni. Fînd timpul amezii distinșii oaspeți sunt întruniți la masa parochului.

Sosind vremea anunțată trec toți în sala școlii unde rînduri rînduri să strîng parochienii cu mic și mare, de să umple spațiosul locaș.

Începutul îl face corul urcînd bina frumos decorată — cu covoară și țesături măiestrite cari fac mare cinste și laudă harnicilor lucrătoare, — cu întonarea imnului »Pe al nostru steg« de profesorul de muzică Popovici, după care Preacuv. Sa dă cuvântul dlui profesor A. Bratu.

În o prelegere frumoasă și clară desfășurată dl profesor chemarea și activitatea »Asociațiunii«, arătînd roadele ei binefăcătoare asupra înaintării culturale a poporului român, schițînd în liniamente generale înființarea importantului »Muzeu al Asociațiunii« din parcul orașului Sibiu precum și a le altor instituțiuni folositoare întemeiate și susținute de asociațiune. Arată meritele bărbaților de valoare cari sau pus în serviciul acestei cauze sfinte înzistînd asupra conducătorilor din vremuri și prezent.

Prelegătorul a fost viu aplaudat. După altă cântare în cor s'a urmat împărțirea cărților aduse dela Asociațiune pentru poporenii.

În decursul acestei lucrări să veste în ușa salei simpatica figură a mării nostru poet O. Goga însoțit de dl Schiopu.

Di profesor Dr. Lupaș entuziasmat de prezența amicalui său, într'un discurs avântat vorbește despre marii bărbați de acum ai națiunii a căror nume cu litere de aur vor străluci în istoria neamului și memoria lor va trăi vecinic în sufletul poporului român. Sgomotoase aplauze acoper pe entusiastul vorbitor.

După alte câteva cântări în cor Preacuv. Sa di Dr. Miron Cristea ține o frumoasă vorbire adresată în deosebi femeilor pentru păstrarea portului nostru național, admirat de toată lumea, arătând totodată însemnătatea reunitii de femei pentru împodobirea bisericii, a cărei înființare săși decretează cu mare însuflețire.

O păpușe în portul din Turnișor să predă din partea femeilor pentru »Muzeul Asociațiunii«.

Să înființeze o agentură a Asociațiunii cu parochul R. Platoș ca președinte, învățătorul I. Platoș notar, I. Radu și I. Muntean 364 ca membrii. Să face inaugurarea bibliotecii parohiale, cu cărțile donate de Asociațiune iar între popor să impart număroase cărți aduse și donate de di Goga.

Terminată fiind programa lucrărilor parochul R. Platoș în termeni călduroși mulțamește distinșilor oaspeți pentru cinstea adusă parochiei sale, pentru munca și osteneala avută la lucrările săvârșite, asigurându-i de stima și iubirea întregului popor la a cărui înaintare lucrează cu atâta dragoste.

Preacuv. Sa încheie adunarea cerând binecuvântarea cerului asupra celor săvârșite și binecuvântând poporul să depărtează cu ceilalți domni însoțiți fiind de uralele însuflețite ale poporului.

Sara sa dat concert și teatru, la care pe lângă membrii despărțământului sa intrunit ales public din Sibiu și jur.

Corurile dirijate de parochul R. Platoș au fost la înălțime.

Punctul prim »Ingerul a strigat« cor mixt, o compoziție grea a lui Randhartinger a dovedit muncă stăruitoare și răbdurie.

Corurile bărbătești în punct doi: »Despărțirea vânătorilor« de Mendels-

sohn-Bartholdy și la încheiere »Marșul cântăreților« de C. Porumbescu au fost deplin mulțamitoare.

Efect covârșitor au avut însă corurile mixte în compozițiile poporalului Măestru I. Vidu a) »Nu-mi place« b) »Imi place« cântat de d-șoara P. Iliu în punct cinci, care au fost precis executat și răsplătite cu frumoase aplauze.

La poesia dlui Goga »De demult« declamată în punct patru de studentul N. Topolog, publicul a erupt în entusiaste ovațiuni la adresa autorului prezent.

În piesa teatrală: »O sezătoare la țară« frumoasă iconă din popor prelucrată după Mugur și Luncan de ** diletanții au dovedit multă iscusință și muncă serioasă. Prin jocul lor natural și îndemnatic au stors admirația publicului, care i-a și răsplătit cu viu aplaus. Cu deosebire tabloul viu dela finea piesei prin schimbul de colori, a fost o privescătoare încântătoare.

După producțiune Preacuvioșia Sa cu domni dela despărțământ s'au reintors în Sibiu mulțamiți de cele auzite și văzute, iar ceilalți oaspeți au rămas la petrecerea animată, care sa spart numai în zorile zilei.

Astfel sau petrecut lucrurile în Turnișor, Duminecă în 13 Iunie st. n. lăsând impresii vii și cele mai frumoase amintiri.

Un oaspe.

Vorbirea părintelui Bunea.

la înmormântarea lui Aurel Murășan (Urmare.)

Între astfel de împrejurări și a creat poporul românesc din Ardeal și Țara-Ungurească aceea politică națională, care are două puncte cardinale, răzimate pe identitatea intereselor sale cu ale Casei domnitoare habsburgice, din cari puncte unul este, loialitatea nestrămutată față cu augusta Casă domnitoare, iar altul încheierea poporului românesc de sub stăpânirea aceleiași Case puternice într'o individualitate politică, înestrată cu toate condițiunile de existență și de dezvoltare și afirmare pe toate terenele vieții publice și de legătură sufletească culturală cu românimea de pretutindenea, fără a să știrba prin aceasta drepturile firești, ce să cuvin

după principiile neschimbăcioase ale dreptății și umanității în asemenea măsură și celorlalte popoare de sub sceptrul Casei domnitoare de Habsburg și fără a să pierde din vedere acele îndatoriri, cari ca cetățeni loiali le avem față de patrie și cari le-am implinit totdeauna cu sfințenie.

Aceasta este așa numita politică tradițională a Românilor din Ardeal și Țara Ungurească. Ea este adânc săpată în inimile tuturor Românilor adevărați, este scrisă în memoriile marelui episcop Ioan Inocențiu Clain din prima jumătate a veacului al 18-lea, este desfășurată în »supplex libellus« dela sfârșitul aceluiași veac și a fost pecetluită cu jurământ pe »Câmpul Libertății« din Blaj în 1848 Pentru acest ideal politic arhierici mari și-au jertfit mitra, cărja și toată strălucirea tronului lor episcopesc, s'au vărsat șiroaie de sânge în toate războaiele, cari au apărut strălucirea și mărirea Casei domnitoare, și nenumărați mucenici naționali s'au lăsat să fie înfrânți pe roată, sau spânzurați în furci, sau zăvorâți în temnițe. Acest ideal politic a îndemnat pe Gheorghe Barițiu și pe Iacob Mureșianu să iasă din liniștea păreșilor seminarului teologic din Blaj și să se așeze în mijlocul Românilor harnici din Brașov și aci să ridice un luminos far și puternic turn de veghe și de apărare prin înființarea »Gazetei Transilvaniei« înainte de asta cu 71 de ani.

»Gazeta Transilvaniei« este marea moștenire națională, ce a primit-o Dr. Aurel Murășanu înainte cu 32 ani dela marii și nemuritorii săi înaintași. El nu a prădat-o, ci a apărut-o ca un viteaz biruitor, și de lăcomia străinilor și de uneltirile adversarilor, și a sporit-o prin o muncă stăruitoare fără seamăn. Pentru ea și-a jertfit cariera strălucită, ce-l aștepta după pregătirile sale frumoase, pentru ea și-a jertfit sănătatea și pentru ea și-a jertfit, putem zice, și viața, căci dacă nu și-ar fi istovit toate puterile trupesti și sufletești pentru păstrarea și sporirea acelei frumoase moșteniri naționale, vârsta de 62 ani i-ar fi putut îngădui să mai trăiască.

(Va urma.)

FOITA.

Padmanaba și Hassan.

(Urmare și fine.)

— »Jurăm« — răspuseră cei doi bătrâni, deși n'aveau de gând să-și țină jurământul. Atunci Hassan scoase hârtia și le-o deta. Dar abia puse tatăl său vitreg mâna pe dânsa și d odată să aruncă asupra lui Hassan, îl trânti la pământ, îl legă și i zise:

»Așa, acuma stai aci și chiamă pe bunul tău prietin să-ți ajute, dacă poți«. Zâmbi apoi în mod batjocoritor și eși din casă dimpreună cu bătrâna. Incuiară ușa bine și alergă la fântână să fure comorile. Pe bramin voiau apoi să-l omoare pe ascuns în noaptea viitoare. Allah însă să îngrijă de Hassan și statornicia lui fu răsplătită. Padmanaba adică află dela un duh, care sta în slujba lui, chiar în ceasul acela toate cele petrecute și deabia eșiră părinții băiatului din casă, când brami-

nul alergă la Hassan, deschise ușa și-i deslegă legăturile.

— »Scoală și urmează-mă iubite și credincios fiu« — zise el prietenește, — »vino și vezi cum lăcomia și nemulțumirea își iau răsplata lor!«

Hassan să ridică și amândoi eșiră afară. Bătrânii ajunseră într'aceea la fântână, cuprinși de un dor nebun după bogățiile, ale căror cheie să afla acuma în mâinile lor. Fără nici o grijă și fără să aibă vr'o presimțire de vr'un pericol, bătrânul aruncă hârtia în fântâna. Lacătul sări la o parte, ușa să deschise de sine, arapul să așternu la pământ și balaurii să făcură nevăzuți.

În chipul acesta ajunseră până la ușa bisericii. Femeia să aruncă cu lăcomie asupra comorilor, cari să găsiu jur împrejur și apucă din ele cât putu mai multe, de gema sub greutatea lor.

Tot așa făcu și bătrânul. El luă rubine, aur, diamante și găfâind de greutate plecară amândoi afară. Abia eșiră însă din biserică în curte, când deodată li întâmpinară doi

lei groaznici de mari și de puternici, cu gurile căscate, cu ochii înflăcărați și un glas să auzi în aer: »Blăstămașilor și trădătorilor, moartea să fie răsplata nelegiuirii voastre!«

Și lei într'o alipă să aruncară asupra lor și-i sășiară în mii de bucăți. Padmanaba însă și cu Hassan, legănându-se într'o trăsură de nori, să coborâră din aer, de unde văzură tristul sfârșit al celor doi bătrâni lacomi și răi. Ei scoaseră apoi afară trupurile lor și le îngropară.

Hassan rămase favoritul braminului, care îl învăță și mai departe toate înțelepciunile vieții omenești, făcându-l mai marele tuturor duhurilor din aer și de pe pământ. Mulți ani au trăit ei fericiți împreună și nici o dată nu i-a părut rău lui Hassan, că s'a împotrivit ispitei răutăcioșilor săi părinți vitregi și că a rămas statornic faptelor bune și învățăturilor adevărate ale înțeleptului Padmanaba.

N. Petra Petrescu.

BUMBACUL.

Bumbacul fin, pe care medicii (dof-torii) îl folosesc la legarea ranelor, cel mai puțin fin, cu care sunt umplute plaponele și unele haine, apoi bumbacul tors, alb sau colorat, țesăturile de jolj, carton ș. a. să trag din planta numită bumbac, despre care vom spune ceva pe scurt, măcar-că în țeara noastră nu să cultivă, de folosit însă să folosește din zi în zi tot mai mult, aducându-se din patria lui, lucrat gata.

Bumbacul are 6 soiuri mai însemnate.

1. Bumbacul de rind să cultivă și în Europa, adică în partea de lume, în care să află țeara noastră. Crește 30—60 cm. înalt, sămănându-se în fiecare an. În călduroasa Africă bumbacul de rind este o plantă trainică, viețuind mai mulți ani. Acolo el crește și de sine sălbatic. Pe la încheieturile crengilor cresc florile, cari spre vârful acelor sunt tot mai multe. În urma floarei să face fructul (rodul), care este de mărimea unei nuci, împărțit în patru despărțituri, închise cu coperișe, cari plesnesc când fructul este copt. În acest fruct să află materia lănoasă albă, care acopere sămânța și care să întrebunțează pentru tors și țesut.

2. Bumbacul de pe insula Bourbon nu suferă nici de vânt, nici de frig, nici ploaie. Lăna din rodul lui este foarte fină și îndoit de multă ca a bumbacului de rind. Mai bine să face la marginile mării.

3. Bumbacul din Georgia este îndoit mai scump ca alte soiuri de bumbac.

Peste alte soiuri trecem. Pomenim însă aici, că el poate trăi peste iarnă numai acolo, unde nu sunt înghețuri prea mari. Cu cât pământul e mai bun, mai bine gunoit și mai afund lucrat, cu atât dă roade mai îmbelșugate. Să seamănă sau în rinduri, sau de-a-latul, sau să pune în cuiburi, cum să pune în unele locuri cucuruzul. După-ce răsar să plivește, să sapă, să rărește, lăsându-se numai câte un fir într'un cuib, unele soiuri să și udă; ear când arborelul a ajuns la înălțime de 30 cm. i se rătează virfurile crengilor. Îi strică

vânturile răci, ploile mari și seceta din cale afară, mai cu seamă pe timpul înfloririi. Apoi sunt și insecte (goange) cari îi fac mari stricăciuni.

Când e copt, rodul creapă și bumbacul (materia de tors) ese de sine. Atunci e timpul cel mai potrivit pentru culegerea lui.

Cules, bumbacul să supune scăr-mănării, toarcerei, țesutului ș. a. lucrării, astfel trimitându-se în toate țările, unde cultivarea lui nu isbutește și cu chipul acesta ajunge și la noi, cari îl cumpărăm cu bani grei.

Nu va fi, credem, de prisos a mai pomeni, că e o dorință a tuturor oamenilor de bine, ca bumbacul să nu iee locul cănepei și a inului, lucru de care trebuie să ne temem, văzând că el să introduce tot mai cu stăruință în timp ce cănepă să produce din an în an mai puțină, ear cultivarea inului în unele părți este aproape părăsită.

Cultivarea cănepei și a inului sunt lucruri de mare însemnătate pentru viitorul nostru. Cultivându-le și pe viitor la fiecare casă, și contenindu-ne, pe cât numai să poate, dela prea multa sau chiar singura întrebuințare a bumbacului, vom face mari economii de bani, înmulțind averea națională, lucru, la care trebuie să ne gândim cu toții cât mai adese ori în timpurile aceste rele, prin cari trecem.

Întreținerea porcilor până să pun la îngrășat.

Cătră etatea de 3 săptămâni porceilor să li să dea odată pe zi puțin lapte căldușor sau zer amestecat cu făină. La o lună li să poate da de 2 ori pe zi și tot ast-fel până la 6 săptămâni sau 2 luni, când să întarcă. Dela această etate porcilor li să dă drumul la păscut în bălți sau prin păduri și seara li să dă o cantitate oarecare de grăunțe, ($\frac{1}{2}$ —1 kgr.) Aerul curat și exercițiul ce fac la pășune, le aduc cel mai mare bine și le dezvoltă oasele și mușchii. Pășunatul pe livezile de trifoiu le fac mult bine.

Cotețele — Să povățuește întotdeauna ca locuința porcilor să se facă

cu un capăt cătră-miază-noapte ca vânturile din crivăț să nu bată în coasta lor. Cotețele trebuie făcute cât să poate de economic; o îngrădire de nule și lipită cu pământ e destul de bună și igienică.

Mărimea cotețelor să face după numărul porcilor. Un coteț cu o lungime de 20 metri și cu o lărgime de 5 metri, înaltă de cel puțin 2 metri ne poate servi chiar pentru 100 de porci; nu însă porci puși la îngrășat. Înăuntru să aibă 2 rânduri de despărțiri așezate pe de lături, lăsând la mijloc o sală de serviciu. Fiecare despărțitură să aibă două intrări: una pe din afară, să dea în curtea cocinei și alta pe dinăuntru unde este și sgiabul. În apropiere de coteț să fie întotdeauna un bazin cu apă limpede. Cocinele să fie curate, căci porcilor, contrar ceea-ce să crede, le place foarte mult curățenia.

Umezeala într'un coteț aduce mare stricăciune sănătăței porcilor și în deosebi porceilor de țată. Pardoseala despărțiturilor să se facă din scânduri sau cărămizi și puțin înclinată, ca să se scurgă urina. Curățirea cotețelor să se facă în fie care zi și să se aștearnă pae multe și curate.

»Veter.»

SFATURI.

Ca să crească lăna ălor. După ce a-ți tuns oile, frecățile pielea cu o amestecătură de untdelemn și de pu-cioasă, După trei sau patru zile, spăla-țile cu apă sărată. Veți avea la tunsul următor lăna mai multă și din pricina sării oile vor fi ferite și de unii vier-mișori ce să prăsesc în lăna.

Apa de săpun e un gunotu pentru straturile de legume. Este foarte de recomandat a vărsa pe straturi apa ce rămâne din săpunit, care adesea să aruncă, fără a aduce nici cel mai mic folos. Ea nu numai că direge pământul, dar și apără legumele, îndeosebi feluritele soiuri de curechiu, de multe insecte și vermi stricăcioși.

Impedecarea formărei muschlului pe pomi. Să curăță mai întâiu muschiul cu ajutorul răzuitoarei de pomi, fiind

VESELIA.

— Foia glumeată a »Foi Poporului.«

Nea sărăcilă și surata calicia.

— Poveste glumeată —
de V. A. Urechla.
(Urmare).

— Ei, nevastă, ce ne facem? De unde ier pentru potcoave? șopoti Sărăcilă suratei Calicie... Păi ce o da țirgul și norocul... Adă'ncoace, muiere, paftalele (copciile) tale de argint, ale dela cununie... Eaca! Calicului scufă de mărăgăritare îi trebuie!

Adusă din sicrieș surata Calicie paftalele... Aferim, sculă! Lucru de argintar domnesc, ăl de făcu odăjdiiile titoricești dela biserică lui Vodă!... Nu-ți poți sătura ochii privind așa mândreț... Mă rog, fiori cu ciocanul făurite cum abia le-ar fi putut coasă, cu mătăsuri și bibiluri, pe pânza de borangic întinsă dobă pe vesca desprinsă dela ciur!...

Da nici mai cătră nea Sărăcilă la mândreț paftalelor, nici mai băgă de seamă cum

lumina focului implând cu aurul ei găurile dintre florile de argint, le făcea și mai minunate, ci haț paftalele la cleștele cel mare și le bagă în vâltoarea cărbunilor înteiți de foile suratei Calicie.

— Ce faci, omule? nu vezi că-s paftalele de argint? zice Domnul Hristos.

— Fac potcoave pentru măgărușul D-tale....

Da ce mai vorbă lungă! Nea Sărăcilă potcovi cu potcoave de argint măgărușul lui Hristos.

— Cât am să-ți plătesc, meștere, întrebă sfântul Dumnezeu, când nea Sărăcilă lăsă jos din ștreang cel depă urmă picior al dobitocului.

— Ce să-mi plătești, omule? zice nea Sărăcilă... Cu un rac tot sărac!... După coajă să vede pomul, după haină omul!... Păi, dau eu cu gândul că nici D-stră, ca și mine, nu prea aveți chiag de galbeni cu chip împărătesc... Hai noroc și călătorie bună!...

— Să uita surata Calicia cu ochi holbați la nea Sărăcilă și cugeta ea în capul ei: »Mi-a înnebunit bietul omul!« Da să crăcnească

o vorbă de a poncișul, că mai ba, că știsa surata, că nu scris la cartea popei, că găina să cânte cucurigul și cocoșul să cotcodăcească...

— Dacă nu vrei parale pentru potcoave, eu o să-ți dăruiesc trei daruri... Că așa cum mă vezi sunt și eu unul din logofeții lui Dumnezeu și am trecere pe la scaunul din Ceriu al Preasfinției sale. Haide, meștere cu suflet bun, cere trei lucruri și Dumnezeu și le va da.

— Cere parte la raiu, șopotește sân Petru lui nea Sărăcilă.

— Eaca bre!... mi-oi lăsa eu 12 ținci pe lume, ca eu să mă duc la raiu!... Dacă-i așa, jupâne logofet al lui Dumnezeu, ași vrea!...

— Ce ai vrea?...

— Ași vrea că ori ce oi pune în pungulița asta de piele — care-i tot pustie — să nu mai easă fără de voia mea... Că de 20 de ani, în fie ce zi bag în ea părăluțe greu muncite și până a doua zi tot goală este...

— Așa să fie! zice Mântuitorul. Dar ce mai dorești încă?

— Cere raiul, mă creștine, șopotește iar Sân Petru.

(Va urma.)

— Adunarea generală a „Asociațiunii”. Comitetul central al „Asociațiunii” a luat hotărârea ca adunarea generală a „Asociațiunii” să se țină anul acesta în Sibiu, în 12 și 13 Octombrie n.

— Convenția comerțului austro-română. După știri din Viena tratativele dintre guvern și partide au luat pe neașteptate o întorsătură favorabilă și e probabil, că convenția cu România va fi votată încă în această sesiune.

— Rodul din anul acesta, după rapoartele înaintate la ministerul de agricultură, va fi sub măsura mijlocie. Ploile multe au făcut în multe locuri mari pagube. În unele locuri e rugină, în alte locuri a stricat veacul acesta revenos fânășelor.

— În jurul Aradului a plouat mult, stricând fânului, Grâul e mijlociu, în unele locuri și mai puțin. Săcără a început a să se cere. Ovășul numai ici colo e bun.

— În jurul Orăzii rodul e mai slab ca în celelalte ținuturi a le țării.

— În ținuturile Timișoarei să începe secerișul săptămâna aceasta. Grâul e destul de bun.

— Multe și mărunte. Holera din Petersburg ia întindere tot mai mare. Sunt deja la 900 de bolnavi. — Parlamentul austriac o să recunoască și islamul (religiunea turcilor), ca religiea ocrotită de ocărnuire. — Din prima Iulie vor comunica între Cislădie și Sibiu următoarele trenuri nouă: La 7 și 15 min. a. m. pleacă din Sibiu și sosește în Cislădie la 7 și 50 min, de unde să întoarcă la 12 și 50 min. la amezii, sosind în Sibiu la 1 oară 30 min. — Băiatul învățătorului Popovici din Semlin, Borislav, s'a suit în turnul bisericii, să prindă vrăbii și a picat taman în cap. A murit momentan. — E vorba, ca studențimea bulgară, sârbă și română să formeze o ligă balcanică studențească, cu scopul să apropie și statele pentru o viitoare confederație balcanică. —

— Crimă misterioasă. Intre Fiume și Abbazia fu găsit de poliție un om ce trăgea de moarte și lângă el o sticlă de vin și una cu apă pucioasă. Cu chin și vai își povesti omul pățania. Vroia să meargă la America. În Fiume făcuse cunoștința unui tinăr, care îl înșelă la o preumblare către Abbazia. Pe drum poposiră și tinărul îl îmbiă cu vin. Omul nu voi să beie, dar tinărul îl sili, puindu-i sticla la gură. Omul nostru simți niște arsuri groznică, apoi căzu în nesimțire. Numai atâta își mai aduce aminte, că tinărul i-a scos din buzunar toți banii ce-i avea. S'a pornit cercetare.

— O statistică lugubră. Ziarul socialist „Népszava” din Budapesta face socoteala publică cumcă în timpul celor din urmă 14 zile au fost osândite pentru „ațâțare socialistă” 58 de persoane la 18 ani 5 luni 24 dn zile temniță și 4740 de cor. amendă.

— În schimb numărul abonaților ziarului „Népszava” a sporit prin propagandă intensivă în cursul celor 3 luni din urmă cu 4000 de abonați.

— Partidul socialist a hotărât ca în cursul săptămânii acesteia să convoace un mare număr de întruniri de protestare. Ce măsuri să iau însă le noi contra prigonirii presei și fruntașilor noștri? În ce să manifestă reacțiunea lumii noastre?

— O copilă care cântărește 152 kilograme. Zilele trecute a fost internată în spitalul „Filantropia” din București fata Amalia Marinescu în vârstă de 16 ani, care are o greutate de 152 kilograme. În primele zile a fost lăsată în voia întâmplării spre a să vedea cât poate să mănânce și să bea. Fata a beut 8 litre de apă și a mâncat câteva kgr. de carne, câțiva pui și mai multe ouă. Duminecă dându-i-se la prânz numai un pui, o friptură de 380 gr, și 2 ouă, copila s'a arătat foarte nemulțumită. Seara a mâncat deasemenea o friptură și un pui întreg, fără însă a să sătura. În urma acestei constatări medicii au hotărât ca să-i micșoreze porția pe fiecare zi, pentru ca la un moment dat să se hrănească ca și un om normal. De asemenea pentru a o face să slăbească, doctorii i-au dat să bea în fiecare zi oțet și i-au prescris să facă preumblări pe jos.

— Spărgător în haine de călugăriță. La o văduvă bogată din un orașel de lângă Brünan (Austria) ceru zilele trecute o călugăriță sălaş peste noapte. Văduva o culcă în odaia ei cea mai bună și să pregătiră căsenii de culcare, când veni servitoarea spăriată cu vestea, că a văzut în bocceaua călugăriței haine bărbătești. Să chieamară polițiștii, cari sculară pe călugărița și ieși la iveală, că este un spărgător vestit și dorit de multe poliții. Să găsiră la „călugăriță” vre-o două revolve încărcate, cuțit ascuțit etc.

— O nenorocire mare s'a întâmplat zilele trecute între Zlatna și Abrud. Drumul, ce duce în serpentine, peste „Dealul mare” dela Zlatna la Abrud, fiind în reparație și cu pietriș, toți oamenii aproape își luau calea pe drumul vechiu, care-i foarte țipiș. Astfel făcu și poștariul, care umblă cu poșta între Abrud și Zlatna. Jandarmii, cari îl petreceau, căci ducea poșta vre-o 300.000 de cor. la Abrud, îl făcură atent pe bătrânul poștar, să nu-și ia calea pe drumul vechiu. Poștarul însă o porni pe drumul foarte anevoios de suit și la o întorsătură, caii slăbiră în tras, trăsura dte îndărăpt, ajunse la marginea drumului și pe când să pomeni bătrânul, să deie în caii, trăsura cu cai cu tot să prăbuși în abis. Bătrânul poștar sbură din capră, scrobindu-să de tot jandarmii să scoborâră în abis, găsind caii și trăsura nevătămiți, ear pe bătrânul poștar mort.

— La fondul văduvelor și orfanilor, întemizat de „Reuniunea sodalilor români din Sibiu” au mai dăruit: dna Ana Popa văduvă de avocat, în loc de cunună pe coșciug mult regretatului Dr. Aurel Mureșianu, 4 cor.; Romul Botezan inv., 20 bani; Dr. Lucian Balint, candidat de avocat 1 cor.; Moise Frățilă, director școlar (Reșinar) 20 bani, Un binevoitor 1 cor. și Victor Tordășianu, prezident 10 bani. și la fondul pentru înzestrarea fetelor sărace, al Reuniunii, au mai dăruit: Ionel și Victoria Boiu, 2 cor.; Toma Manciu, căp. 20 bani; Dr. Vasile Cucu, medic, 40 bani; Toma Iancu, 1 cor.; Emil Vințel, 20 bani; Ambrosie Bacu (București) 1 cor.; dna Ana Popa, văduvă de adv, 1 cor.; Belik, 60 bani și Miorica Tordășianu, 10 bani.

— Mulțămită publică. Subscrișii venim prin aceasta a aduce băncii de asigurare „Transilvania” mulțămitele noastre pentru grabnica și acurata liquidare a morii de măcinat arsă în 27 Maiu a. c. Recomandam cu toată căldura banca de asigurare „Transilvania” tuturor confrăților noștri economi, ca una dintre cele mai bune și solide bănci de asigurare. Sibiu, în 6 Iulie 1909. Ioan Dragomir m. p. Simion Poplăcian m. p. Petru Aleman Oprișiu m. p. 169 1-1

Producțiuni și petreceri.

Tinerimea română din Cislădie la stăruința domnilor Ioan Chidu și Ioan Beu aranjează o petrecere împreună cu producțiune teatrală, cântări și jocuri, Duminecă în 11 Iulie st. n. 1909 în sala hotelului la „Karpatenverein” din loc. Inceputul la 7 ore seara Prețul de intrare: de persoană 60 fileri. Eventualul venit curat să va destina pentru o binefacere. Cislădie, în 5 Iulie st. n. 1909. Comitetul aranjator.

Proprietar editor: Silv. Moldovan
Redactor responsabil: Ioan Imbăruș
Tiparul „Tipografie” Henric Maltzer.

și poate săpita în tot locul

Kalsodon

27 21-42 a lui Sarg

cremă de dinți neînsoțită de lipă, păstrează dinții curați, albi și sănătoși.

POȘTA REDACȚIEI ȘI ADMINISTRĂȚIEI.

Gh. I. T. Bistrița. Cu părere de rău, dar nu să poate. Dl proprietar e la Seghedin și în absența lui nu putem face nimic.
D-nei A. Dr. Slămnic Am trimis-o la locul său.
A. D. Bărgăul sup Fabrică de felul acesta nu este pe aici. În Nrul viitor îți vom da adresa vreuncea din străinătate.
Un abonent. Prețul grâului nu'l știm. Comerciant de brânză e Friedrich Homm, Rosenanger, aici. Adresează-te la el.

Cele dintăiu autorități din țară și străinătate recomandă „Kufeke”, ca cel mai bun nutriment la vărsare, diaree, ca tar de intestine etc.

Pentru copii și oameni mari

214 4-5

Apucă-te de spălat
Ca copilul de jucat
Vei spăla foarte ușor
Rufe, fără mult zor:
Săpun „Schicht” de-i întrebuiința
Mult năcaz îți va cruța.

Puterea de curățit minunată, intensivă

Săpunul-Cerb a lui Schicht
să bazează pe modul propriu de fabricare a acestuia și a alegerii celei mai îngrijite a materiilor brute!

Săpunul-Cerb a lui Schicht
cruță mâinile, rufe! Cruțăm cu el osteneală și năcaz și sănătatea. Economizăm bani, timp și lucru. 30,000 cor. garanță pentru curățenie.
112 5-8

Cea mai bună pogace pentru câni
este și rămâne

Pogacea pentru câni a lui Fattinger
care dintre toate mijloacele de nutrițiune de acest soi posedă cea mai bună compoziție și efect de nutriție.

50 Kg. Cor. 28.— 5 Kg. liber de porto Cor. 3-20
Puppy-Bisquit a lui Fattinger
pentru câni tineri.

50 Kg. Cor. 26.— 5 Kg. liber de porto Cor. 3-50
Prospecte libere de porto prin Fabrica de pogăci Fattinger patent pentru câni și nutreământ pentru gălile H. Polsterer (proprietarul și întemeietorul fabricii) în Wiener-Neustadt.
Preste 250 de prime premii.
Mijloacele de nutrițiune ale lui Fattinger să pregătesc sub controlă veterinară. 104 12-23

Institutul de credit și econ. »LUMINA« soc. pe acți.

Avem onoare a aduce la cunoștința On. public, că banca culturală „LUMINA“ cu sediul în Sibiu (Nagyszeben) Str. Cisnădiei Nr. 7, și-a început activitatea cu ziua de **1 Mai 1909 st. n.**

Banca »Lumina« se va ocupa cu toate operațiunile de bancă și în deosebi va acorda împrumuturi:

- a) personale pe lângă obligațiuni cu cavenți,
- b) cambiale cu 2 garanți sau cavenți,
- c) cambiale cu acoperire hipotecară,
- d) hipotecare simple sau de alt soi,
- e) pe efecte sau prețioase,
- f) cumpără și vinde efecte publice,
- g) cumpără și vinde monete,
- h) acordă împrumuturi pe produse,
- i) îndeplinește afaceri de incasso sau alte afaceri de bancă,
- j) acordă credite de cont curent pe lângă convenita garanție.

Banca »Lumina« primește depuneri spre fructificare cu 4%, fără abdicere, cu 4 $\frac{1}{2}$ %, cu termen de abdicere 15 zile și cu 5%, pentru depuneri mai mari, cu termen de abdicere de cel puțin 6 luni. Depunerile corporațiilor se primesc cu 5%. Darea după depuneri o plătește institutul.

Cu tot respectul cerem sprijinul on. public.
124 8-10 **Direcțiunea.**

De vânzare

este o Poartă de casă în stare bună și 2 petri rotunde, pentru cornuri la poartă, cu preț ieftin.

Informații mai de aproape să pot lua la **Hotel Mihailu** Str. Turnului Nr. 11.
90 8-

Vinuri de masă escelente,

litra cu 36, 40 și 48 fileri la cumpărare de cel puțin 50 litre ofere negociabilă.
145 5- stăria de vinuri

JOSEF SCHULTZ

Sibiu, strada Urezului 20

Căsătorie repede

doresc multe dame cu avere. Domni, chiar și fără avere, să se înștiințeze.

M. Rothenberg, Berlin N. W. 25.
136 6-52 Corespondență ungară.

Salon de pălării de modă

August Gruber

Sibiu

Piața mare Nr. 19, etajul I.

Deposit de confecțiune de pălării de modă de cele mai elegante și articli de modă de toate prețurile, și modele originale vieneze și pariziene. 86 25-

Ieftin și real.

4 părechi de ghete cu 7 Coroane.

Prin cumpărarea unei enorme cantități de articli de ghete, numai în timp scurt să vând pe preț de nimica: ghete cu șinoare pentru bărbați, dame și copii, cu talpă tare bătută cu cuie, cu beset foarte fin, fasonul cel mai elegant și tari. Mărimea după cm. și Nr. Toate 4 părechile costă numai 7 Cor.

Expediție cu ramburs.

Salo Horovic

132 6-15

Export de ghete americane
CRACOVIA, st. Dittels 57.

Un mașinist

cu atestate bune, examinat, pentru ori ce specie de mașini, ca locomobile, mașini stabile, motoare cu benzin, strunar de fier și monter pentru ori și ce caz, caută un loc, pe care îl poate ocupa în timpul cel mai scurt. Adresa:

S. Solomon
Brassó, Deák u. 7.

sau

S. Solomon
Nagyszeben, Heuplatz 4.

165 2-10

Deschidere de negustorie.

Imi permit a aduce la cunoștința onor. p. t. public, că am întemeiat în strada **Trei-stejari Nr. 9** (vis-à-vis de »Krankenpflege«) un

Măgăzin de scânduri și lemne de edificat

și sunt în plăcuta poziție de-a corăspunde pe deplin pretențiilor p. t. mușterilor în toate privințele.

Principiul de negustorie îmi este:

„Câștig mic, circulație mare“

Asigurând cel mai solid și real serviciu și rugând de sprijin numeros, semnez cu distincție stimă

146 4-6

S. POLLAK

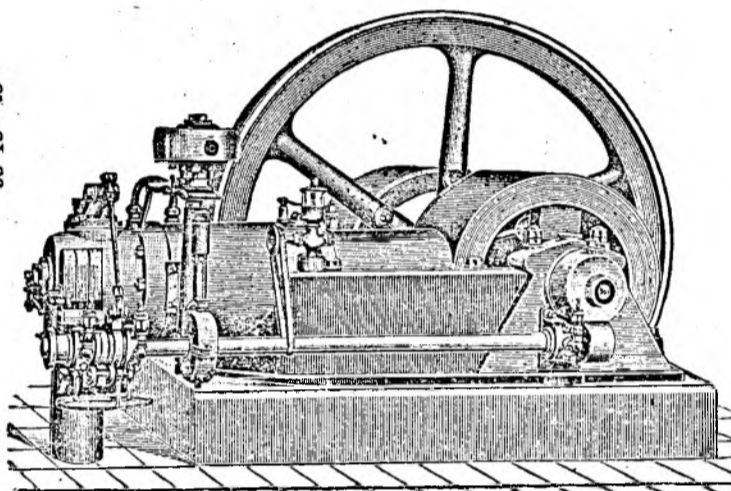
Secția de motoare a fabricii de mașini din Brunn-Königsfeld,
Singer vânzător: Abeles Emil, Budapesta, V. Váci-ut Nr. 14.

Motoare cu benzin-petrolin

Consumație de benzin garantat puțină!

Fabricațiune I-a.

58 13-25

Esacufiesolidă, tare.

Locomobile cu benzin

pentru mânărea de mașine de îmblătit.

Motoare cu gaz sugativ I-a

aranjate pentru încălzire cu koks, antracith și cărbuni de lemn.

Prețcurant și preliminar gratis! Reprezentant pentru Ardeal:

ROZMAN LAZAR, Alba-Iulia, Báthori utca.

Institut indigen. — Banca de asigurare

„TRANSILVANIA“

din Sibiu o o întemeiată la anul 1868

în Sibiu, strada Cisnădiei nrul 5 (edificiile proprii),

asigurează în cele mai avantajoase condiții:

21 24-52

contra pericolului de incendiu și esplosiune,

edificii de ori-ce fel, mobile mărfuri, vite, nutrețuri și alte produse economice etc.

asupra vieții omului

în toate combinațiile, capitale pentru casul morții și cu termen fix, asigurări de copii, de studii, de zestre, rente pe viața întreagă etc. etc.

Asigurări populare fără cercetare medicală.

Asigurări pe spese de înmormântare cu solvirea imediată a capitalului.

Vălori asigurate contra incendiului: **85,816.412** coroane.

Capitale asigurate asupra vieții: **9,882.454** coroane

Dela întemeiere institutul a solvit:

pentru despăg. de incendii **4,484.278,88 c.** pentru capitale asig. pe viață **4,028.113.12 c.**

Oferte și ori-ce informațiuni să pot primi dela:

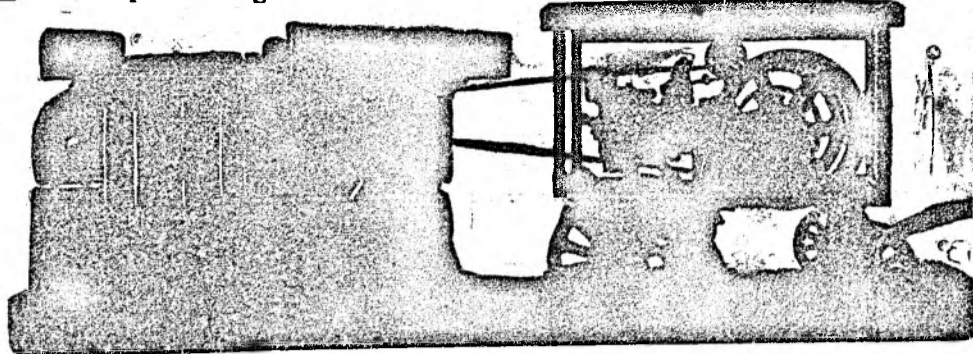
Direcțiunea în Sibiu, str. Cisnădiei nr. 5 etajul I, curtea I., și prin agenturile principale din Arad, Brașov, Bistrița și Cluj, precum și dela subagenții din toate comunele mai mari.

Osers și Bauer fabrică specială pentru construirea de motoare.

VIENA XX., Dresdnerstrasse 81-83/a.

Filială pentru Ungaria: BUDAPESTA VI., Podmaniczkygasse 18.

Locomobile cu benzin

Fabricate recunoscute de clasa primă. Garnituri complete de îmblătit.
Motoare ou benzin. Motoare cu gaz sugativ.

Forța de mână cea mai ieftină din prezent (2-3 fileri spese de mânăre).
Preste 1000 aranjamente în mânăre. Condiții de plată favorabile. Preliminare de spese gratis și franco.

În timpul din urmă am furnizat garnituri de îmblătit între altele următoarelor firme:
Schlosser Ioan, Sas-Veseuș, 8 HP aranj. de îmblătit. Pop Antonie, Bucerdea-vinoasă-ungurească l. Alba Iulia 8 HP aranj. de îmblătit. Nicolae Băcilă, Nucet, l. Sibiu, 10 HP aranj. de îmblătit. Faff Mihály, Felső-Bajom, 4 HP aranj. de îmblătit. Nuszbaum Aron, Bethlen-Sz.-Miklós 4 HP aranj. de îmblătit. Doczy, Csikszeređa, 10 HP aranj. de îmblătit. 39 15-26

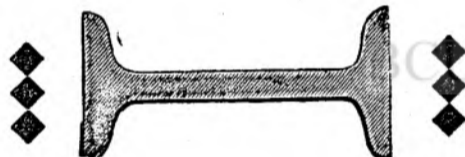
Pentru scopuri de edificare.

Traverse fer U,
șine vechi de cale ferată, fer rotund fazon rudă, cheie și beton.

Tinchea (blech) de zinc. Tinchea neagră.
Tinchea cu zinc și cusutor. Plac de izolat.

Portland de Brașov și beocsin și Roman Cement. Impletituri de trestie pentru stocaturi.

Pappă pentru coperișe.

Sârme cu zinc. Impletituri de sârme. Sârme cu ghimpi. Rude pentru grilaje.

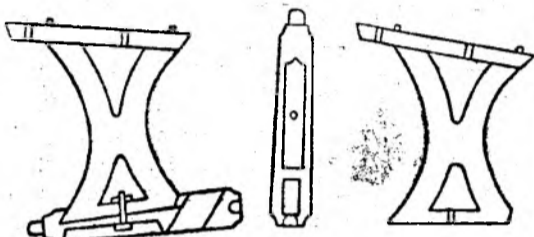
Articli trebuințioși pentru apeducte și canalizare.

Instrumente și unelte pentru lucrătorii de beton.

Depozit nou și bine asortat bogat de apartinențe pentru zidiri (Baubeschläge).

CAROL F. JICKELI, Sibiu și Alba-Iulia. 28 22-52

Pentru economi.

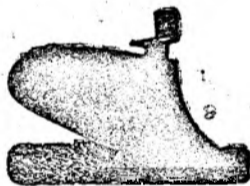
Sprrijinitoare de Hohenheim pentru pluguri, cu talpă schimbătoare 100 Kgr. Coroane 36.—.

Fer de plug de Hohenheim, calitatea cea mai bună.

Corse pentru cărțițe, buc. C. —20

Capete de pluguri de Bacica din cel mai bun oțel de faur, cu fer de plug în rezervă, cu prețurile cele mai ieftine.

Depozit asortat bogat cu tot felul de mașini economice.

O mașină de scărmanat lână, folosită, e de vânzare cu preț ieftin.

„AURORA“

Intreprindere Română în New-York 204 — W. 14 th. st. —

Director: **Dr. E. Lucaci.**

Fondată și încorporată conform legilor statului Illinois în anul 1909.

În toate afacerile referitoare la America, cereți deslușiri dela firma „Aurora“.

Banca Română „Aurora“. Dacă cineva dorește a trimite bani din America în țara veche, ori are bani de depunere să se întoarcă la banca română „Aurora“ din New-York 204 — W. 14 th. str.

Librăria „Aurora“ De doriți orice soi de cărți, de rugăciuni, de cetit, de învățat, cereți catalogul librăriei noastre care este cea mai mare și mai bogată librărie românească din America.

Dacă vreți să călătoriți ori în America, ori din America în țară, cereți deslușiri și cumpărați bilete de vapor dela întreprinderea „Aurora“ 204 — W. 14 th. str. New-York. Pe orice linie vă putem vinde bilet.

Dacă cumpărați dela noi bilet pe vapor veți primi adăpost în casa română de emigrare „Aurora“ 204 W. 14 th. str. care este singura întreprindere română încorporată după legile Statelor-Unite.

Toți Românii cari vin ori pleacă din America, ori sunt în America sunt rugați a informa biroul central „Aurora“ despre locul unde petrec ori unde s'ar muta cu locuința, ca să fie ținuți în evidență în registrele casei de emigrare și la toate împrejurările să se poată da deslușiri la aceia cari le-ar dori.

Dacă cineva dintre emigranți dorește să cumpere pământ în America să ceară deslușiri la întreprinderea „Aurora“.

98 12-34

Toate epistolele să se trimită la adresa: **Dr. E. LUCACIU, director**
204 — W. 14 th. str. New-York S. U. A. de N. —

Cine dorește răspuns este rugat a alătura o marcă de 30 fileri ori cinci cents.

Buhe vii.

Cumpăr în toată vremea buhe vii pe lângă următoarele prețuri: Pui de buhă 12-20 cor., buhă bătrână 30 cor. de bucată. Cumpăr animale sălbatice de tot soiul, precum și paseri sălbatice.

Johann Schmidt

164 2-3

Nagyszeben. Viehmarktplatz 20

Marca de scutire: „Anker“.

Liniment Capsici comp.,
înlocuitor pentru
Anker-Pain-Expeller

este un leac de casă valorat de mult, care să folosește de mulți ani ca fricțiune sigură la podagră, reumatism și răceli.

Atenție. Din cauza imitațiilor de puțină valoare să fim precauți la cumpărare și să primim numai sticle originale în ștulele cu marca de scutire „Anker“ și cu numele Richter. Cu prețul de 80 fl., C. 1.40 și Cor. 2-— să capată aproape în toate farmaciile. Depozit principal la Iosif Török, farmacist în Budapesta.

Farmacia lui Dr. Richter la
„Leul de aur“ în Praga. :

Șoseauă Elisabeta Nr. 5 nou.

Epediție zilnică. 199 40-42

Să caută

2 băeți de prăvălie în etate de 13-14 ani, să aibă cel puțin 1-2 clase gimnaziale, pe lângă condițiuni favorabile la

Ioan D. Bârsan

comerciant.

163 2-3

Seliște (Szelișye, Szeben m.)

Steckenpferd- Săpun de lapte de crin.

Cel mai bun și mai moale săpun pentru piele și contra pistruiilor

Să capată pretotindinea.

35 22-40

Sirup de smeură

de calitate cea mai escelentă garantată, în ori ce cantitate de greutate, să află ieștin în **Farmacia la „Coroană“** a lui

Mr. Carol Pissel

Sibiu, strada Ocnei 2. 188 6-12

De vânzare.

158 3-3

Casele din drumul Cisnădiei de sub Nr. 8 a) și b) sunt de vânzut. Doritorii să se adreseze dlui **Simion Muntean**, vămaș.

Cheag natural în formă de praf.

Important pentru fabricarea de caș. Cheagul natural al Dr. Blumenthal în formă de praf, este cel mai bun și mai

estin mijloc pentru închegarea laptelui, chemice curat, întrece mult toate mijloacele de închegare de până acum.

Acest cheag este preparat din cei mai buni culici de viței. El este absolut liber de materii fetide, colorate sau mucoase provenind din culici; de acide sau alte substanțe întrebunțate prin conservarea cheagului obicinuit.

Prin această curățenie absolută, recunoscută de fabricanții cei mai competenți în brânzături, cheagul natural nu împiedică de loc fermentațiunea normală a brânzei, îi dă o tăietură foarte fină, evită umflarea și prin îndepărtarea mai perfectă a zărului produsul e mai bun.

O încercare ne convinge.

Singura vânzare de cheag natural de-al lui Dr. Blumenthal pentru fabricarea de caș, pentru

Gallția, Bnoovina și Ardeal la

M. LINDEMANN, agentură

Storozynetz (Bucovina).

Dose de probă gratis și franco rog a se cere dela

135 6-26

M. LINDEMANN, Storozynetz (Bucovina).

„Sucursala băncii comerciale ungară din PESTA“

Sibiu, Piața mare Nr. 2.

Inițiată în anul 1841. • Capital de acții de rezerve Cor. 94,200.000.— • Centrala în Budapesta.

Primește bani cu libele de depunere

și plătește fără nici o abdicere, pe lângă cea mai favorabilă percentnare, cumpără și vinde rente, scrisuri de amanetare, acții, losuri, cum și monede de aur și argint, primește hârtii de preț pentru păstrare și administrare, încasează cupoane și efecte sorțite, asigurare contra perderilor de curs la sorțiri procurare de cauțiuni de căsătorie pentru militari.

75 16—

☛ Toate informațiile dorite să dau cu plăcere. ☚

Nr. 188/909

168 1—1

Publicațiune.

Comuna SEBEȘUL-SUPERIOR (ctul Sibiu) dă în întreprindere pe calea licitațiunei publice edificarea unei căsi comunale. Oferte în scris nu să admit. Licitațiunea să va ținea în 12 Iulie 1909 p. m. la 4 ore în cancelaria comunală. Prețul strigărei 6000 cor.

Condițiunile mai de aproape, planurile precum și preliminarul de spese să pot vedea în cancelaria comunală în oarele oficioase.

Sebeșul-sup. la 29 Iunie 1909.

Primăria comunală:

Ioan A. Totan   Ieronim Motoc
primar   notar

Nr. 651/909

166 1—3

Publicațiune.

Comuna VEȘTEM esarândează pe calea licitațiunei publice ce se va ținea în 2 August 1909 st. n. la 3 ora d. a. în cancelaria comunală din loc, pășunatul cu oi din munții Bucăciu și Jidu pe o perioadă de 3 ani: 1910—1912. Prețul strigărei 1500 coroane vadiu 10%.

Cu aceeași ocaziune esarândează dreptul de pășunat cu oi de pe hotarul interior comunal pe anul 1909/1910 ca pășunat de toamnă și iarnă. Prețul strigărei 1500 cor. Vadiu 10%.

Condițiunile să pot afla în cancelarie.

Veștem, 1909 Iunie 30.

Primăria:

Aureliu Moga   Nic. Vestemean
notar   primar

Nr. 652/909

167 1—2

Publicațiune.

Comuna VEȘTEM dă spre lucrare pe calea licitațiunei minuende, ce să va ținea în 18 Iulie 1909 la 3 ore p. m. în cancelaria comunală repararea grăjdului dela crîșma comunală, precum și a podului de preste Cibin. Prețul strigărei 3000 cor. Vadiu 10%.

Condițiunile să pot afla în cancelarie.

Veștem, 1909 Iunie 30.

Primăria comunală:

Aureliu Moga   Nic. Vestemean
notar   primar

Să caută o gospodină.

Să caută o gospodină (econoamă) bună, care să știe perfect gospodăria pentru casă, curte, grădină etc. Să fie fată sau femeie văduvă fără copii, în vârstă de 20—30 ani, sănătoasă și româncă bună și cu purtare morală bună. Postul să poate ocupa îndată. Oferte la adresa »Foi Poporului«. 159 3—3

Pentru tipar responsabil Henris Meltzer.

Al XI-lea curs ferial de muzică,

clavir, orgă, violină, cant, instrucție de armonie, contrapunct, metodică instrucției de clavir, pregătire pentru examenul de stat c. r.: 15 Iulie—7 Septembrie, începându-să al 36-lea an școlar la 1 Oct. Curs de examen de stat de 7 luni pentru toți ramii artei de ton, școală de operă și de capelmaistru. Secție pentru instrucție teoretică epistolară.

Direcțiunea școalelor Kaiser de muzică

Vienna VII/1

154 3—3

APA HERMA

☛ apă de fântână de isvor ☚
chemice curată, impregnată cu acid carbonic.

Ca apă de masă inviorătoare și sănătoasă, e foarte gustoasă amestecată cu vin, sirup de smeură și zămuri de alămăie.

Să capătă în toate negustoriile mai mari, restaurante și cafenele și la proprietarul fântănei

148 4—

E. RUMLER

Sibiu, Schwimmschulgasse 4

La toți proprietarii, economii, morarii etc.

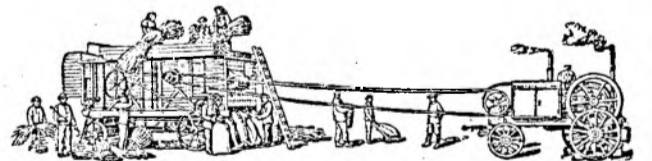
O forță de lucrare bună, ieftină și sigură ofere

locomobilele original „Otto Petrolin“.

Sunt neîncunjurat de lipsă la treerat!

218 19—

Gata imediat pentru lucrare! Nu sunt scântei! De aceea nu e pericol de foc! Nu să recere mașinist cu esamen! În Transilvania și Ungaria la dorință să pot vedea puse în lucrare »locomobile Otto« ale noastre.

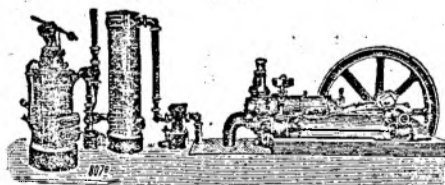
„Motoarele Otto“ originale în legătură cu întocmirile de Gaz sugativ

după sistemul nostru. Cea mai ieftină forță de lucrare pe lângă întrebuintare de cărbuni, bruni sau cocs de gaz, kauamgit sau cărbuni de lemn, ca material de foc.

Preste 775.000 de forță de cai!

pusă în lucrare de astfel de întocmiri ale producției noastre.

Motoare mânate cu pcură.

Langen & Wolf,

fabrică de motoare

VIENA X. Laxenburgerstr. 53.

Representant general

Andrieu Török

fabrică de mașini, în SIBIU.